

Mae'r daflen ffeithiau hon yn esbonio sut bydd staff yr Ombwdsmon yn gweithredu wrth gynnal cyfweiliadau ag aelodau etholedig sy'n destun ymchwiliad dan weithdrefn Gwyno'r Cod Ymddygiad.

Natur a ffurf y cyfweiliad

Cynhelir cyfweiliadau wyneb yn wyneb fel arfer, ond mewn amgylchiadau eithriadol efallai y gofynnir i chi ddarparu atebion ysgrifenedig i gyfres o gwestiynau ysgrifenedig.

Bydd y Ymchwiliwr yn gwneud recordiad digidol o'r cyfweiliad i wneud yn siŵr bod eich tystiolaeth yn cael ei chofnodi'n gywir. Dylech fod yn barod i ateb unrhyw gwestiwn a ofynnir i chi. Cewch gyfle hefyd i roi sylwadau sy'n berthnasol i'r ymchwiliad yn eich barn chi, ac y dylai'r Ombwdsmon eu hystyried wrth gyrraedd ei benderfyniad ynghylch y gŵyn.

Byddai'n ddefnyddiol pe gallech nodi unrhyw bryder sydd gennych, neu nodi unrhyw dyst rydych yn teimlo y dylid cysylltu ag ef neu hi yn ystod yr ymchwiliad, er mwyn i'r rhain gael eu datrys yn brydlon. Efallai y bydd methu â chydymffurfio ag unrhyw gais a wneir gan y Ymchwiliwr i ddod i gyfweiliad mewn cysylltiad ag ymchwiliad yn cael ei ystyried fel torri'r Cod.

Mae'r Ombwdsmon yn gwerthfawrogi y gallai cyfweiliadau achosi pryder weithiau. Gan hynny, mae croeso i chi gael rhywun gyda chi pan fyddwch yn gweld y swyddog ymchwilio. Mae croeso i chi ddod â chynrychiolydd cyfreithiol gyda chi neu rywun arall i'ch cefnogi os ydych yn dymuno gwneud hynny. Os ydych yn dymuno cael rhywun yn bresennol yn y cyfweiliad i'ch cefnogi chi, rhowch wybod mewn da bryd i'r Ymchwiliwr pwy fydd yr un ddaw gyda chi. Ni ddylai'r unigolyn hwn fod yn rhywun sy'n gysylltiedig â'r ymchwiliad; yr unig reswm y mae ef neu hi yno yw bod yn gefn i chi ac nid i ateb cwestiynau drosoch. Caiff cyfweiliadau eu cofnodi bob amser.

Beth fydd ei angen arnoch ar gyfer y cyfweiliad

Gwnewch yn siŵr eich bod yn deall pwrpas y cyfweiliad. Dylech fod wedi cael manylion am y gŵyn sy'n nodi'r hyn y mae'r Ombwdsmon yn ymchwilio iddo, ynghyd â chopi o'r dystiolaeth berthnasol a gasglwyd. Os oes gennych chi bapurau – fel llythyrau neu ddyddiaduron neu'r ffeil ffurfiol y mae'r gŵyn yn ymwneud â hi – a allai, yn eich barn chi, fod yn berthnasol i'r cyfweiliad, ewch â nhw gyda chi. Os oes gennych nodiadau a wnaethoch pan ddigwyddodd y materion sy'n destun ymchwiliad, fe allai'r rhain helpu'r Ymchwiliwr.

Yn ogystal â dogfennau perthnasol, dylech wneud yn siŵr bod unrhyw eitem arall y gallai fod ei hangen arnoch chi yn ystod y cyfweiliad gennych, er enghraifft sbectol ddarllen, cymhorthion clyw neu feddyginiaeth (mewnanadlyddion ac ati). Oni bai eu bod yn gwbl angenrheidiol, dylech hefyd wneud yn siŵr bod unrhyw ffôn symudol neu ddyfais dabled wedi ei diffodd drwy gydol y cyfweiliad a bod eich cydweithwyr yn ymwybodol na ddylen nhw darfu arnoch chi.

Rhowch wybod i'r Ymchwiliwr cyn y cyfweiliad am ofynion arbennig sydd gennych, gan gynnwys gofynion sy'n codi o unrhyw rai o'r nodweddion gwarchoddedig a ddiffinnir yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (fel y'i diwygiwyd) e.e. unrhyw anabled neu ystyriaethau crefyddol. Cewch gyfle hefyd i gynnal eich cyfweiliad yn Gymraeg os hoffech wneud hynny.

Er y bydd gan y Ymchwiliwr amserlen ac y bydd yn ceisio cadw at yr amserlen honno, weithiau gall cyfweiliadau gymryd mwy o amser. Gan hynny, dylech sicrhau eich bod yn ystyried hyn wrth gynllunio unrhyw beth yn syth ar ôl yr amser a bennwyd ar gyfer gorffen y cyfweiliad.

Materion i'w cadw mewn cof

Yn ogystal, efallai y bydd y Ymchwiliwr yn ysgrifennu nodiadau yn y cyfweiliad ac yn gofyn i chi lofnodi'r rhain a nodi'r dyddiad arnyn nhw ar ddiwedd y cyfweiliad. Ar ddiwedd y cyfweiliad, bydd y recordydd digidol yn cynhyrchu dau gryno ddisg. Bydd un disg yn cael ei selio at ddibenion tystiolaeth a bydd y llall yn cael ei defnyddio gan yr ymchwilydd fel fersiwn weithredol o'r recordiad. Gofynnir i chi lofnodi'r fersiwn a seliwyd fel cadarnhad o'r cyfweiliad a dylech gael hysbysiad yn esbonio sut gallwch chi wneud cais am gopi o'r ddisg.

Cyn gynted ag y bydd yn rhesymol bosib ar ôl y cyfweiliad, bydd y swyddog ymchwilio yn anfon cofnod wedi'i deipio o'r cyfweiliad atoch chi. Caiff y cofnod hwn ei ddefnyddio fel sail eich tystiolaeth.

Dylech gadw mewn cof ei bod yn bosib y bydd yr holl sylwadau a wneir yn ystod y cyfweiliad yn cael eu hatodi wrth unrhyw adroddiad ar yr ymchwiliad y gallai'r Ombwdsmon ei gyfeirio at sylw Pwyllgor Safonau'r Awdurdod, neu at Lywydd Panel Dyfarnu Cymru.

Rhagor o wybodaeth

Dylid cadw unrhyw wybodaeth a ddarperir i chi cyn neu yn ystod eich cyfweiliad yn gwbl gyfrinachol.

Ni ddylid datgelu manylion ynghylch ymchwiliad i neb heblaw am gynghorwr cyfreithiol neu ymgynghorydd arall. Os datgelir yr wybodaeth i unigolion eraill, gallai hynny gael ei ystyried yn achos o dorri amodau paragraffau 5(a) a 7(a) y Cod. Yn ychwanegol, ni ddylech drafod y dystiolaeth rydych chi'n bwriadu ei rhoi mewn cyfweiliad neu ei chynnwys mewn unrhyw ddatganiad tyst ag unrhyw un a allai fod yn rhan o'r ymchwiliad, boed hynny'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, gan y gellir ystyried cyswllt o'r fath fel torri amodau'r Cod yn yr un modd.

Os ydych yn dymuno mwy o wybodaeth ynglŷn â'r broses yma, cysylltwch â ni:

- **ffoniwch** 0300 790 0203;
- **e-bostiwch** holwch@ombwdsmon-cymru.org.uk;
- **ewch i'r wefan** www.ombwdsmon-cymru.org.uk;
- **dilynwch ni ar Twitter:** @Ombwdsmon;
- **ysgrifennwch at:** Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed CF35 5LJ